

سازمان جهاد دانشگاهی
خراسان رضوی

سلسله نشست‌های تخصصی
گروه توسعه پایدار شهری و منطقه‌ای
نشست اول:

کارتن خوابی در مشهد

با حضور

آقای دکتر حسینی: مدیر کل دفتر امور اجتماعی استانداری خراسان رضوی
آقای هنربخش: معاونت امور پیشگیری اداره کل بهزیستی استان خراسان رضوی
آقای احمدزاده: مسئول خانه سبز شهرداری مشهد
جمعی از اعضای مجموعه سنا (سرای نجات یافتگان امام علی (ع))
، کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و پژوهشگران این حوزه

زمان: یکشنبه مورخ ۹۵/۱۱/۱۷، ساعت ۸ صبح

مکان: دانشگاه فردوسی مشهد، سه راهی دانشکده علوم تربیتی،
پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی، طبقه همکف، سالن شورا

مقدمه:

نشست تخصصی "پدیده کارتن خوابی در مشهد" در تاریخ هفدهم بهمن ماه سال ۱۳۹۵ در محل پژوهشکده اقبال سازمان جهاد دانشگاهی خراسان رضوی، توسط گروه توسعه پایدار شهری و منطقه‌ای و با هدف بحث و تبادل نظر علمی در خصوص پدیده اجتماعی کارتن خوابی برگزار شد. در این نشست کارشناسان دستگاه‌های اجرایی شامل کارشناسان استانداری خراسان رضوی، اداره کل بهزیستی خراسان رضوی، معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد، آستان قدس رضوی، نیروی انتظامی، شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر خراسان رضوی، دادگستری خراسان رضوی، خانه سبز شهرداری مشهد، آموزش و پرورش خراسان رضوی، کمیته امداد امام خمینی مشهد و مدیر و اعضای سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) - کمپ حمایت از کارتن خوابها در شهر مشهد - و صاحب‌نظران و محققان جهاد دانشگاهی حضور داشتند.

سخنرانان:

خانم فروغ زاده- عضو هیئت علمی گروه توسعه پایدار شهری و منطقه ای جهاد دانشگاهی خراسان رضوی

آقای آذری - مدیر سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع)

آقای حسینی- مدیر کل امور اجتماعی استانداری

آقای عباسی- قائم مقام معاون امور توسعه پیشگیری اداره کل بهزیستی خراسان رضوی

آقای احمد زاده- مدیر خانه سبز شهرداری مشهد

عضو هیات علمی جهاد دانشگاهی خراسان رضوی:

در ایران آماری رسمی در خصوص کارتن خوابی وجود ندارد

در این نشست ابتدا سیمین فروغ زاده، عضو هیات علمی گروه توسعه پایدار شهری و منطقه‌ای جهاد دانشگاهی خراسان رضوی با بیان اینکه بسیاری از کشورها برای کارتن خوابی، اعتیاد و آسیب‌های اجتماعی گزارش سالانه دارند، گفت: در ایران آماری رسمی در خصوص کارتن خوابی وجود ندارد و این موضوع مانع بزرگی برای مواجهه علمی با این پدیده است. وی اظهار کرد: برای درک واقع بینانه و برنامه ریزی بلند مدت نه تنها به این آمار نیاز هست بلکه برای انجام مداخلات اجتماعی و روان شناسی، داشتن آمار دقیق از کارتن خواب‌ها و طبقه‌بندی آنها براساس متغیرهای اجتماعی و جمعیت شناختی (سن، جنس، داشتن یا نداشتن بیماری روانی و معلولیت جسمی، داشتن یا نداشتن خانواده، مهاجرت (شهر/ روستا)، مدت زمان بی‌خانمانی، دفعات بی‌خانمانی، داشتن یا نداشتن مهارت و هنر، سوابق جرم و زندان و....) ضرورت دارد. عدم کنترل علل و ریشه‌های کارتن خوابی، ضعف در حمایت‌های اجتماعی و عدم بازتوانی و توانمندسازی منجر به تداوم کارتن خوابی منجر شده است؛ کارتن خواب‌ها به طور موقت از سطح شهر جمع‌آوری می‌شوند و بعد از مدتی دوباره به خیابان برمی‌گردند و در این چرخه باقی می‌مانند در نتیجه هر سال شاهد افزایش تعداد گرمخانه‌ها هستیم، به نظر می‌رسد راهکارهای موجود تاکنون کافی نبوده و باید به راهکارهای جدید فکر کنیم.

وی در ادامه گفت، بکارگیری رویه‌ها و برخوردهای علمی توسط سازمان‌های مذکور در ارتباط با کارتن خوابی، مستلزم ورود محققان و انجام تحقیق در این زمینه و ارائه راهکار عملی و اجرایی توسط آنها به تصمیم‌گیرندگان و مدیران سازمانها است. بی‌تردید فرایند ایجاد کارتن خوابی در طی زمان اتفاق می‌افتد و به نظر می‌رسد شناخت بسترهای شکل‌گیری کارتن خوابی قبل از انجام هرگونه تحقیق دیگری، اقدامی بنیادین و پایه‌ای در ارتباط با این جمعیت خاص است. پدیده‌هایی نظیر کارتن خوابی به شیوه تحقیقات انجام شده پیشین (پیمایش و مقطعی) قابل پیشگیری و حل نیست. در این زمینه باید تحقیقات طولی انجام شود تا الگویی برای شناخت پدیده در طی زمان بدست آید. در گام اول مسیری که فرد کارتن خواب طی کرده و منجر به کارتن خوابی وی شده است باید شناسایی شود. بی‌تردید نخستین منبع برای کشف پدیده کارتن خوابی، فهم زندگی و تجربه افراد کارتن خواب است. محقق به کمک پژوهش‌های کیفی و انجام مصاحبه و مشاهده است که می‌تواند به قلمرو تجربه زیسته این افراد نزدیک شود و درکی مستقیم و بی‌واسطه بدست آورد.

مدیر کمپ سنا:

کارتن خواب‌ها به دیده شدن و توجه نیاز دارند

در ادامه مدیر کمپ سنا (سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع)) به معرفی مرکز مذکور پرداخت و فرایند ورود و خروج و بهبودی کارتن خواب‌ها را در مرکز تشریح کرد. پس از نمایش تصاویر تعدادی از کارتن خواب‌ها و فیلمی از نجات‌یافتگان، به این موضوع اشاره داشت که کارتن خواب‌ها به دیده شدن و توجه نیاز دارند.

وی گفت به عنوان کسی که قبلاً کارتن خواب بودم، از بس دیده نشدم و مورد بی‌توجهی قرار گرفتم، به بیغوله‌ها و خرابه‌ها رفتم. وی ادامه داد: از ابتدا هیچ‌گاه تصور نمی‌کردم حتی سیگاری شوم، اما شرایط و موقعیت به گونه‌ای رقم خورد که هیچ‌کدام از استعدادهای من در مدرسه دیده نشد و برعکس کوبیده شدم، در مدرسه با وجود اینکه از بسیاری دانش‌آموزان دیگر بهتر بودم، آن طور که باید تشویق نشدم. آذری با بیان اینکه اعتیاد مرا بسیار آرام کرد، تب و تاب من را خواباند و تمام غصه‌هایم را فرو برد، افزود: جامعه به اعتیاد من به چشم جرم نگاه می‌کرد و نگاه مجرمانه خانواده هم نسبت به اجتماع شدت بیشتری داشت. وی ادامه داد: تمام اشتباهات من پس از اعتیاد آغاز شد، اصلاً تصور نمی‌کردم به زندگی عادی برگردم، ۶ سال پیش هنگامی که در سرما یخ زده بودم، عده‌ای مرا به خانه‌شان منتقل کردند سپس خدا لطف کرد و پاک شدم و پس از پاک شدن سخت‌ترین شرایط زندگی من رقم خورد.

آذری خاطرنشان کرد: می‌خواستم زندگی کنم، اما جا و مکان نداشتم، تصمیم گرفته بودم به زندگی عادی برگردم، اما شرایط فراهم نبود و همچنان چشمم به ضایعات کنار خیابان بود و مجبور بودم پیش دیگران دست دراز کنم، سال‌ها مجرم و فراری بودم، اما نمی‌توانستم خود را معرفی کنم. پس از آشنایی با انجمن ۱۲ قدمی امید به زندگی من وارد شد، اعضای این انجمن کمک‌های زیادی به من کردند حتی هنگامی که به زندان رفتم باز هم مرا حمایت می‌کردند اما خدا لطف کرد و عفو خوردم و آزاد شدم. آذری با بیان اینکه پس از پاک شدن نمی‌توانستم نسبت به زندگی همدرده‌های خود بی‌تفاوت باشم، گفت: سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) برای کمک به افراد کارتن خواب و با کمک افراد دیگر ایجاد شد. مدیر سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) با اشاره به پخت غذا در روزهای چهارشنبه هر هفته و توزیع آن‌ها میان افراد کارتن خواب، عنوان کرد: مهم‌ترین قسمت کار ما که جذب افراد است معمولاً در همین روز انجام می‌شود. آذری با اشاره به اینکه حدود ۱۲۰ نفر در سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) ساکن هستند، عنوان کرد: مکان ما اجاره‌ای است و ماهی بیش از دو میلیون تومان اجاره پرداخت می‌کنیم، اگر مکانی در اختیار سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) قرار بگیرد بسیاری از مشکلات ما حل خواهد شد، امیدوار هستیم پشتیبانی در این زمینه

انجام شود. سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) ۲۵ نفر خدمت‌گذار مستقیم دارد و درصد بالایی از حمایت‌های مردم از طریق شبکه‌های مجازی انجام می‌شود.

مدیرکل اموردفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری خراسان رضوی:

دولت یازدهم نگاه ویژه‌ای به سازمان‌های مردم‌نهاد دارد

رویکرد اجتماعی شهرداری باید تقویت شود

کمال‌الدین حسینی مدیرکل اموردفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری خراسان رضوی نیز در این نشست، با تاکید بر نقش موثر سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه‌های گوناگون، گفت: رویکرد اجتماعی شهرداری باید تقویت شود. وی با اشاره به اینکه دولت یازدهم نگاه ویژه‌ای به سازمان‌های مردم‌نهاد دارد، اظهار کرد: ما نباید تشکلهای مردم‌نهاد را در مقابل خود بدانیم و نسبت به آنها مقاومت و نگاه‌های منفی داشته باشیم.

وی افزود: به جز جمع‌آوری کارتن‌خواب‌ها، رویکرد توانمندسازی را هم مدنظر قرار داده‌ایم و در مجموع حدود ۷۰ درصد از کارتن‌خواب‌های مشهد را با مکانیسم‌های موجود می‌توانیم به بهبودی برسانیم. سرای نجات‌یافتگان امام علی(ع) هم دارای ۱۰۰ کارتن‌خواب بهبودیافته است؛ اگر دولت می‌خواست برای این ۵۰۰ نفر بهبودیافتگی ایجاد کند باید میلیاردها تومان هزینه می‌کرد و در پایان به نتیجه هم نمی‌رسید.

مدیرکل دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری خراسان رضوی با اشاره به شکل‌گیری خانه احزاب در خراسان رضوی، خاطرنشان کرد: با دستور استاندار و با همه مسئولیت‌های مالی ساختمانی را گرفته‌ایم تا خانه تشکلهای راه‌اندازی کنیم و تشکلهای در آنجا با یکدیگر تعامل داشته باشند.

وی در خصوص اعتیاد، عنوان کرد: در این حوزه سه گروه نوجوانان و جوانان که در معرض اعتیاد هستند، معتادان در چرخه زندگی و کارتن‌خواب‌ها حضور دارند که برای هر یک از آن‌ها استراتژی‌های متفاوت به کار می‌بریم. مدیرکل دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری خراسان رضوی افزود: برای گروه نوجوانان و جوانان استراتژی پیشگیرانه و برای معتادان کارتن‌خواب رویکرد یاورانه در نظر گرفته شده همچنین برای معتادان در چرخه زندگی که سخت‌ترین گروه هستند رویکرد حمایت‌گرایانه به کار می‌رود.

حسینی در خصوص برنامه‌های رویکردهای پیشگیرانه افزود: اخیراً ۳۸ میلیارد تومان بودجه به دستگاه‌های مختلف اختصاص داده شده که سهم آموزش و پرورش و ناجا به ترتیب یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان بوده است. وی اضافه کرد: در سال جاری قراردادی با انجمن جامعه‌شناسی منعقد شده که ۱۰ فوق‌لیسانس جامعه‌شناسی در اختیار ما قرار دهند تا آنان به پروژه برنامه‌های پیشگیرانه بیایند و از نظرات و نظارت آنان در برنامه‌ها استفاده کنیم؛ به طور مثال از کمک متخصصان در اصلاح برنامه‌ها و اصلاح تخصیص بودجه‌ها برای سازمان‌های مختلف استفاده می‌شود همچنین آنان از نزدیک با مسائل و مشکلات جامعه مواجه خواهند شد.

حسینی یادآور شد: اشتباهات استراتژیک در مواجهه با آسیب‌های اجتماعی داریم به طور مثال در حالی که آسیب‌های اجتماعی پروسه و فرآیند هستند ما نگاه فرآیندی به آن‌ها نداریم. وی اظهار کرد: مقام معظم رهبری به آسیب‌های اجتماعی نگاهی جدی داشته‌اند و به مسئولین فرموده‌اند به آسیب‌های اجتماعی طوری وارد شوید که انگار فرزندان خودتان به آن آسیب‌ها مبتلا شده‌اند. ما هم در استان سعی کرده‌ایم چنین نگاهی داشته باشیم.

قائم‌مقام معاون امور توسعه پیشگیری اداره کل بهزیستی خراسان رضوی:

تعداد مراکز بهزیستی متناسب با تعداد کارتن‌خواب‌ها نیست

عباسی، قائم‌مقام معاون امور توسعه پیشگیری اداره کل بهزیستی خراسان رضوی با اشاره به اینکه تعداد ورودی‌های مراکز بهزیستی از خروجی آن‌ها بیشتر است، گفت: تعداد مراکز بهزیستی متناسب با تعداد کارتن‌خواب‌ها نیست. به طور مثال بهزیستی هشت مرکز دی.آی.سی یا مرکز گذری کاهش آسیب در حاشیه شهر دارد، در این مراکز از هشت صبح تا دو بعدازظهر به کارتن‌خواب‌ها ارائه خدمات شامل برنامه‌هایی نظیر امور بهداشتی، تغذیه، آموزش، توانمندسازی انجام می‌شود، جا دارد تعداد این مراکز افزایش پیدا کند. وی با اشاره به وجود ۶ سرپناه شبانه در شهر مشهد، افزود: این مراکز از ساعت ۱۶ تا صبح روز بعد ارائه خدمات انجام می‌دهند، اما تعداد آن‌ها باز هم کم است زیرا تعداد ورودی‌ها زیاد است. وی خاطرنشان کرد: هشت تیم سیار دو نفره متشکل از افرادی که پاک شده‌اند در سطح شهر مشهد فعالیت می‌کنند این افراد با مراجعه به

پاتوق‌های حاشیه شهر خدمات اولیه به کارتن‌خواب‌ها می‌دهند و این افراد را ترغیب می‌کنند که به مراکز نگهداری مراجعه داشته باشند.

عباسی با اشاره به اینکه دو سوم از کارتن‌خواب‌ها را مردان و یک سوم را زنان تشکیل می‌دهند، تصریح کرد: با توجه به آمارهای مراکز نگهداری کارتن‌خواب‌ها محدوده سنی اغلب آنان ۲۵ تا ۴۵ سال است و ۹۰ درصد آنان اعتیاد دارند. وی با بیان اینکه تعداد گرم‌خانه‌ها کافی نیست و نیاز به افزایش آن‌ها داریم، افزود: با وجود اینکه مرکز شبانه برای زنان وجود دارد، اما متأسفانه مراجعه زنان در شب به این مراکز کم است و اغلب صبح‌ها به مراکز دی.آی.سی مراجعه می‌کنند.

عباسی با بیان اینکه نگاه ما کاهش آسیب است، عنوان کرد: به طور مثال یک فرد معتاد یا نمی‌خواهد یا نمی‌تواند مصرف مواد را ترک کند بنابراین باید اقدامی انجام دهیم که به این فرد و خانواده‌اش آسیب‌های کمتری وارد شود، به طور مثال سرنگ برای تزریق در اختیار آنان قرار می‌دهیم تا از سرنگ‌های مشترک استفاده نکنند. حدود ۶۰ الی ۷۰ مرکز درمان اعتیاد و کمپ در سطح شهر مشهود فعالیت می‌کنند، تعداد مراکز خوب است، اما کافی نیست. عباسی با بیان اینکه تیم‌های اجتماع‌محور در محلات تشکیل شده است، اظهار کرد: این تیم‌ها در زمینه آسیب‌های اجتماعی آموزش‌هایی را به خانواده‌ها می‌دهند و افراد خیر هم به حوزه‌های کارتن‌خوابی و.. ورود پیدا کنند.

وی با بیان اینکه حلقه مفقوده توانمندسازی از نظر شغلی، اجتماعی و ارتباطی افراد باید کامل‌تر شود، خاطرنشان کرد: از خیران می‌خواهیم که در این زمینه کار کنند. باید همه دست به دست هم دهیم و در انجام فعالیت‌ها از حالت شعاری خارج شویم در حال حاضر در حوزه کارتن‌خوابی خوب کار می‌شود، اما کافی نیست. همچنین باید تعاملات بین سازمان‌ها در حوزه آسیب‌های اجتماعی افزایش داشته باشد و برنامه‌های پیشگیری هم در خانواده‌ها متمرکز شود. قائم‌مقام معاون امور توسعه پیشگیری اداره کل بهزیستی خراسان رضوی با بیان اینکه یکی از مشکلات ما در مراکزی مانند مراکز نگهداری از کودکان بهزیستی تعداد

زیاد کودکان، کمبود تیم‌های تخصصی و کافی نبودن حقوق کارکنان است، ادامه داد: انگیزه و توان تخصصی کافی وجود ندارد که مریبان آنقدر بچه‌ها را رشد بدهند تا آنان هنگام خروج از مرکز وارد سیکل معیوب و کارتن خوابی نشوند.

مسئول خانه سبز شهرداری مشهد:

نگاه مدیریت واحد به اصل ماجرا وجود ندارد

دستگیری مددجویان خانه سبز توسط نیروی انتظامی، اعتماد به این مجموعه را کاهش داده است

محمدرضا احمدزاده، مسئول خانه سبز شهرداری مشهد با اشاره به اینکه نیروی انتظامی مددجویان خانه سبز را در این محل دستگیر کرده است، گفت: این موضوع سلب اعتماد را در بین مددجویان ایجاد کرده و مراجعه آنان به خانه سبز کاهش داشته است. اگرچه با این اقدام نیروی انتظامی مخالفت کرده‌ایم، اما آن‌ها تاکنون دوبار این اقدام را انجام داده‌اند. وی با بیان اینکه نگاه مدیریت واحد به اصل ماجرا وجود ندارد، ادامه داد: اگر این نگاه وجود داشته باشد چنین اقداماتی انجام نخواهد شد تا اعتماد مددجویان از بین برود. اگرچه ظرفیت پذیرش ۲۰۰ نفر را داریم، اما این ظرفیت در حال حاضر به ۷۰ نفر رسیده است بخشی از این موضوع به عدم اعتماد مددجویان و بخشی به عدم مدیریت واحد بین سازمان‌های مرتبط در این زمینه برمی‌گردد، به تعبیری مهندسی اجتماعی در این زمینه وجود ندارد. احمدزاده با بیان اینکه حدود سه سال است، گرمخانه شهرداری راه‌اندازی شده است، ادامه داد: خدمات در سال ۹۳ به صورت هتلینگ و با پذیرش حدود ۲۰۰ نفر در سال ۹۳ انجام می‌شد، همچنین حدود ۸۰ نفر ظرفیت به زنان اختصاص دارد و برای آنان هم گرمخانه ایجاد شده است.

مسئول خانه سبز شهرداری مشهد تصریح کرد: نباید از نظر ظاهری با نگاه حقارت به افراد کارتن‌خواب نگاه کنیم آنان با تعویض لباس و انجام یکسری اقدامات بهداشتی به انسان‌هایی مانند ما تبدیل می‌شوند. وی با تأکید بر اینکه باید نگاهمان به آسیب‌های اجتماعی حذف آن‌ها باشد تا کاهش آسیب اتفاق بیفتد، خاطرنشان کرد: هنگامی که نگاه کاهش آسیب‌های اجتماعی را داشته باشیم حذف آسیب اتفاق نمی‌افتد و کاهش هم به مقدار کم انجام می‌شود، باید به حذف آسیب توجه کنیم تا حداقل کاهش ۸۰ درصدی آسیب رقم بخورد. احمدزاده گفت: پیشگیری فرهنگی از آسیب‌های اجتماعی یکی از پیشنهادات ما برای حرکت کردن در مسیر حذف آسیب‌های اجتماعی است که این موضوع به راهکار ویژه و خاصی نیاز دارد.

رئیس اداره افکارسنجی معاونت اجتماعی فرماندهی انتظامی خراسان رضوی:

نیروی انتظامی موضوع جمع‌آوری معتادین پرخطر را در دستور کار قرار داده است

سرهنگ محمد ایرجی‌پور، رئیس اداره برآورد اجتماعی و افکارسنجی معاونت اجتماعی فرماندهی انتظامی خراسان رضوی در ادامه این مراسم، اظهار کرد که نیروی انتظامی بر اساس وظایف خود موضوع جمع‌آوری معتادین پرخطر را در دستور کار قرار داده و این مأموریت خود را با اجرای طرح‌ها و نه از طریق گرم‌خانه‌ها انجام می‌دهد. وی افزود: در سال جاری فرمانده انتظامی مشهد ۳۳ مرحله و پلیس مبارزه با مواد مخدر ۴۵ مرحله طرح اجرا کرده‌اند که در مجموع این طرح‌ها منجر به جمع‌آوری بیش از ۵۰۰۰ معتاد متجاهر و پرخطر شده است. رئیس اداره برآورد اجتماعی و افکارسنجی معاونت اجتماعی فرماندهی انتظامی خراسان رضوی عنوان کرد: شاید بی‌انصافی باشد که بگوییم نیروی انتظامی از طریق گرم‌خانه‌ها افراد را می‌برد و این موضوع موجب بی‌اعتمادی آنان می‌شود.

پژوهشگر حوزه آسیب‌های اجتماعی جهاد دانشگاهی خراسان رضوی:

مشهد به مرکز تخصصی بررسی آسیب‌های اجتماعی نیاز دارد

مجید دانایی هم از پژوهشگران حوزه آسیب‌های اجتماعی جهاد دانشگاهی اظهار داشت: مشهد به مرکز تخصصی بررسی آسیب‌های اجتماعی نیاز دارد. این مرکز می‌تواند زیر نظر استانداری فعالیت داشته باشد. وی ادامه داد: بسیاری از مشکلات با ایجاد مرکز تخصصی در حوزه آسیب‌های اجتماعی حل خواهد شد و علاوه بر اینکه بانکی در زمینه آسیب‌های اجتماعی به وجود خواهد آمد، در این مرکز متخصصانی تربیت می‌شوند که استانداری می‌تواند از آنان در سازمان‌های مختلف استفاده کند. پژوهشگر جهاد دانشگاهی خراسان رضوی گفت: اگرچه دانشگاه و سمن‌ها هم در حوزه آسیب‌های اجتماعی بسیار کمک‌کننده

هستند، اما از طریق آن‌ها نمی‌توانیم به اهداف خود برسیم و این موضوع ضرورت ایجاد مرکز تخصصی در حوزه آسیب‌های اجتماعی را افزایش می‌دهد.

عضو هیات علمی جهاد دانشگاهی خراسان رضوی:

تلفیق فقر مادی و فقر ارتباطی موجب پدیده کارتن‌خوابی می‌شود

حامد بخشی یکی دیگر از اعضای هیئت علمی جهاد دانشگاهی مشهد در جمع‌بندی بحث به این نکته اشاره داشت که تلفیق فقر مادی و فقر ارتباطی موجب پدیده کارتن‌خوابی می‌شود. وی اظهار کرد: فرآیند کارتن‌خوابی از دو مولفه اصلی تشکیل می‌شود که شامل فقر مادی و فقر ارتباطی است، فقر مادی موجب می‌شود که فرد نتواند حداقل سرپناه را برای خود تهیه کند، فقر ارتباطی موجب می‌شود فرد نتواند از حمایت اجتماعی برای تهیه سرپناه خویشاوندان یا دوستان خود استفاده کند و تلفیق این دو عامل موجب پدیده کارتن‌خوابی می‌شود. وی اضافه کرد: معمولاً اعتیاد عاملی است که موجب فقر ارتباطی شدید می‌شود زیرا به دلیل رفتارهای خارج از هنجار آنان، خانواده، خویشاوندان و آشنایان حاضر به پذیرش آنان نیستند. بخشی عنوان کرد: سیاست‌گذاری مواجهه با کارتن‌خوابی باید به سمت حمایت از سمن‌ها و تشکلهای مردمی معطوف شود و دولت از تصدی‌گری مستقیم در این زمینه اجتناب کند.